

igrokrogov (Ringelspiel) naštel sem kakih deset, nekateri z boljšo, drugi s slabejšo godbo. Ljudí je bilo vseh stanov in razne starosti, med tem tudi mnogo taci, katerem bi bila v mnogem oziru brezovka kaj tečno in zdatno mazilo. Pravilo se mi je, da tak dirndaj terpi zvečer do pozne ure; jaz sem se ga bil vendar kmalo nagledal in naveličal, in po okrepčilu odhajal sem zopet nazaj proti mestu. (Dalje prihodnjič.)

Ministerialni ukaz dne 9. avgusta 1873, št. 6708

vpeljuje učilne načerte za nauk v risanju na šolah, ki spadajo v delokrožje šolskih svetov.

Učilni načert za risanje in geometrično oblikoslovje na ljudskih šolah.

Učni smoter. Učenec naj bode sposoben, da prav razumeva geometrične oblike, naj se vadi v meri na pogled in v risanju prostih reči v vsakdanjem življenji.

Na spodnji stopinji (v I. in II. razredu) služijo prvotne vaje pri pisanju tudi za risanje in so učno gradivo, da se nekako doseže ročna gibčnost. Za temi vajami pride ponarejanje lahkkih stvari uzetih iz rečnega nauka.

Na srednji stopinji (v III. in IV. razredu) naj se vadijo učenci v risanju raznih podob, katerim je podlaga ravna čerta, kot, trikot in čveterokot. Potem naj se te oblike porabijo za sestavo najprostejših slik in začčenja naj se z risanjem po narekovanji.

Na viši stopinji (v V. in VI. razredu) naj se razvija pojem o telesih, ploščadi, čerti (potezi), piki.

O čerti: Njene podobe in lege, merjenje čert. O kotu: Razumevanje sestave raznih kotov in medsebojne razmere; deljenje kotov, kotomerov (transportêrjev).

Ploščate podobe ali slike na ravni. K slikam na plosvi, ki so bile obravnane na srednji stopnji pridejo še razne podobe pravilnih mnogokotov. — Deljenje teh podob v trikote. — Krog, pakrog. Telesa: prizma, piramida, cilinder, kegelj (stožek).

Kar je podanega v oblikoslovji naj bode v podlago risanju na prosto roko. — Risanje po narekovanji in na pamet. Risanje lahkkih ornamentov in sprednjega lica tehničnih objektov po meri.

Na viši stopinji naj se zadostuje potrebam dekliških šol z ozirom na ženska ročna dela.

Osnova navoda za poduk risanja s prosto roko na ljudskih šolah.

1. Vsaki nauk v risanju na ljudski šoli je skupen.

2. Toraj mora učitelj vse podobe, katere se imajo narisati, vpričo

razreda s potrebnimi razjasnili risati na tablo pravilno, in kolikor mogoče velike, da učenci pri vsakemu svojih izdelovanj morejo učenika posnemati.

3. Proti koncu druge polovice na srednji stopinji se pripravljajo učenci na risanje po narekovanji s tem, da izdeljujejo prav lahke oblikoslovne podobice.

To se pa verši tako, da učenci po tem risajo, kar učitelj počasi in okoliščinam primerno razlaga; na tablo naj učitelj ne risa.

4. Na višji stopinji naj se z risanjem po narekovanji združuje tisto na pamet; v to naj služi naslednje vodilo: Učitelj naj narisa na šolsko tablo kako prosto sliko in razloži temeljito posamezne dele, podučevaje v dvogovoru naj povdarja posebno to, kar podobo označuje (karakterizuje); risanje učiteljevo se zakrije in učenci naj to (podobo) na pamet izdelajo. Risanje po narekovanji in na pamet daje povodov in sredstev, da učenci take naloge doma izdeljujejo.

5. Učenik naj kolikor mogoče, malo sam popravlja, marveč naj napeljuje z besedo učenca na popravljanje. Skupne poprave po vsem razredu so boljše od poprav pri posameznih.

6. Vse, kar se risa v ljudski šoli, je risanje s prosto roko, in razumeva se samo po sebi, da se ne rabi ravnilo, niti šestilo (cirkelj) i. dr. Ali se ima učitelj v nižjem razredu posluževati pikčastih tablic ali zvezkov, ali ima začenjati perve vaje brez teh, to se njemu izročuje. Na vsak način pa morajo pikice tem redkejše biti, čem so otroci bolj izurjeni.

7. Na srednji stopinji se začenja prosto risanje raznih podob na geometrično vredjeni podlagi, pri tem se smejo včasih rabiti mrežice po lastni izpeljavi. Dober pripomoček je učitelju tudi Tertavov mali risar (Tertaus kleiner Zeichner. Leipzig b. Klinkhardt.)

8. Na višji stopinji naj učenci še dalje posnemajo slike na tablo narisane. Zmožnejši učenci smejo tudi končno po predlagah risati. V ta namen se posebno priporočujejo Herdtl-nove (v Stuttgartu) in Rollerjeve (v Berni) predlage. Na tej stopinji naj se posnemajo (kopirajo) prešani želišni listi n. pr. od verbovca, robinj, jagod, beršljana, javora in hrasta.

Na dekliških šolah kaže, da se namesto risanja sprednjega lica pri tehničnih rečeh (pri enojnih durih, vratih, omarah, škrinjah, pečeh, oknih, spominkih, pri omrežji) ali pa tudi poleg tega (risanja) podučuje v takem risanju, ki se ozira na ženska ročna dela.

9. Na dve ali trirazrednih ljudskih šolah naj se vsaj doseže smoter določen za srednjo stopinjo in zraven tega naj se še gleda na pravilne mnogokote in na krog.